

### Četvrta ili u – deklinacija imenica

U - deklinaciju čine većinom imenice muškog roda (masculinum) i srednjeg roda (neutrum), no uvijek postoje i iznimke ☺, tako je i iznimka imenica acus, -us, f. (igla), quercus, -us, f. (hrast), stoga nikada ne bismo trebali uzimati četvrtu deklinaciju imenica isključivo kao deklinaciju koja deklinira (sklanja) imenice muškog i srednjeg roda.

Nastavci koji se koriste za četvrtu ili u – deklinaciju za imenice su:

Za muški rod:

N – **us**; G – **us**; D – **ui**; A – **um**; V = N; Ab – **u** za jedninu, a za množinu:

n – **us**; g – **uum**; d – **ibus**; a – **us**; v = n; ab – **ibus**,

za srednji rod:

N – **u**; G – **us**; D – **u**; A – **u**; V = N; Ab – **u** za jedninu, a za množinu:

n – **ua**; g – **uum**; d – **ibus**; a – **ua**; v = n; ab – **ibus**,

Gore navedene nastavke potrebno je naučiti napamet, a uočimo li da su neki od nastavaka potpuno jednaki, to i nije tako teško. ☺

Da bismo znali ispravno primijeniti nastavke na imenice i naučiti sklanjati iste, potrebno je ispravno odbaciti nastavke za padež i ubaciti nastavke za traženi padež, npr. kada u rječniku neku riječ četvrte deklinacije pronađemo, a pronaći ćemo je tako da tražimo imenicu koja završava nastavcima u N – us i G – us, za imenice muškog roda (i iznimke ženskog roda), a imenice srednjeg roda završavaju u N – u i G – us, tada sve što trebamo učiniti je odbaciti naučene nastavke za padež i dodati neki drugi nastavak, ovisno koji padežu trebamo primijeniti.

Npr. imenica fructus = plod, kada je potražimo u latinsko – hrvatskom rječniku, se predstavlja u obliku fructus, -us, m. = plod. Prvi navedeni oblik (fructus) je nominativ jednine, drugi oblik ( -us) je nastavak za genitiv jednine i čitamo fruktus, a posljednja oznaka je oznaka roda – m. (masculinum). Vidljivo je da su nastavci za padeže promijenjivi i da se dodaju osnovi imenice, u našem slučaju *fruct* – i *gen* - .

Sada jednostavno odbacujemo nastavke i dodajemo nove, ovisno o potrebi, tako za jedninu imamo

N fruct – **us**

G fruct – **us**

D fruct – **ui**

A fruct – **um**

V = N

Ab fruct – **u** ,

a za množinu:

n fruct – **us**

g fruct – **uum**

d fruct – **ibus**

a fruct – **us**

v = n

ab fruct – **ibus**,

a za imenice srednjeg roda:

N gen – **u**

G gen – **us**

D gen – **u**

A gen – **u**

V = N

Ab fruct – **u** ,

a za množinu:

n gen –ua

g gen –uum

d gen –ibus

a gen –ua

v = n

ab gen –ibus

Imenica domus, -us, m. = kuća, dom, koja pripada četvrtoj deklinaciji, a koju često koristimo posebna je po tome što tvori ablativ jednine i akuzativ množine po drugoj deklinaciji!

Ab – domo; a – domos.

- Zadatak: nakon što ste naučili nastavke i način na koji se dekliniraju imenice četvrte ili u - deklinacije, sami deklinirajte sljedeće imenice: arcus, -us, m. , lacus, -us, m. i jasno odvojite osnovu imenice od padežnih nastavaka!
- Posebnu pozornost obratite na starije oblike dvosložnih imenica četvrte deklinacije na –cus koji glase u dativu i ablativu plurala – ubus, umjesto –ibus, npr. portubus, acubus, lacubus.